

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна/заочна	Навчальний рік/семестр	2022/2023 I/1
----------------------	----------	----------------	--------------	------------------------	---------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ВСТУП ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ
Кафедра	Кафедра педагогіки та психології
Освітня програма	013 Початкова освіта
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): Кількість кредитів: 4 Лекції: 30 Практичні (семінарські) заняття: 10 Самостійна робота: 80 Вид контролю: екзамен
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Поллої К.Д., доктор філософії e-mail: pallay.katalin@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	Анотація дисципліни. Дисципліна спрямована на забезпечення умов для опанування студентами розвитку і формування особистості, системи освіти в Україні, змісту освіти, процесу навчання, його структури, закономірностей і принципів навчання, форм і методів навчання; розуміння виховання як основи розвитку та формування особистості; опанування принципами та методами виховання; оволодінням педагогічною культурою педагога, педагогічною майстерністю, виокремлення основних характеристик особистості педагога, особливостей педагогічної діяльності, умов удосконалення професійної компетентності педагога. Дисципліна «Загальні основи педагогіки та вступ до педагогічної майстерності» має за мету: розкриття теоретичних основ педагогіки як науки про виховання людини, а також теоретичних основ професійної педагогіки як науки про

підготовку педагога до професійної діяльності – загалом та педагогічної майстерності – зокрема.

Завдання дисципліни:

1. Дати студентам уявлення про педагогіку як науку про виховання людини та професійну педагогіку як науку про підготовку студентів до професійної діяльності; їхній об'єкт, предмет, мету, завдання, функції, основні категорії, закономірності і принципи.

2. Розкрити сутність і педагогічні вимоги до змісту освіти, що визначається соціальним замовленням і змінюється відповідно до суспільного і науково-технічного прогресу.

3. Розкрити сутність і педагогічні вимоги до загальних методів і засобів навчання й виховання.

4. Розкрити сутність і педагогічні вимоги до форм організації педагогічного процесу у загальноосвітній школі й дошкільному закладі.

5. Розкрити основи управління освітнім процесом в умовах освітнього закладу освіти.

6. Розкрити етапи формування педагогічної майстерності та шляхи підвищення педагогічної майстерності педагога.

7. Формування у студентів готовності до педагогічної діяльності, інтересу до педагогічної професії.

Компетентності.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі педагогічної освіти в професійній діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів початкового навчання, педагогічної роботи та вирізняється нез'ясованістю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами,

налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефхівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати навчання

ПР-02. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-08. Організувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-09. Планувати та організувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формуального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

	<p>ПР-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.</p> <p>ПР-14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.</p> <p>ПР-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.</p> <p style="text-align: center;">Основна тематика дисципліни:</p> <p>Педагогіка як наука Розвиток і формування особистості. Система освіти в Україні. Зміст освіти. Процес навчання, його структура. Закономірності і принципи навчання Форми і методи навчання Контроль і оцінювання успішності навчально-пізнавальної діяльності Виховання як основа розвитку та формування особистості Принципи та методи виховання Педагогічна культура педагога Педагогічна майстерність. Рівні оволодіння педагогічною майстерністю Етапи формування педагогічної майстерності Шляхи підвищення педагогічної майстерності Особистість педагога, його основні характеристики. Особливості педагогічної діяльності Удосконалення професійної компетентності педагога.</p>						
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Загальні основи педагогіки та вступ до педагогічної майстерності» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td rowspan="2" style="text-align: center;">Сума балів за всі види навчальної діяльності</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">Оцінка ECTS</td> <td colspan="2" style="text-align: center;">Оцінка за національною шкалою</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">для екзамену, курсового проєкту</td> <td style="text-align: center;">для заліку</td> </tr> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проєкту	для заліку
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою			
		для екзамену, курсового проєкту	для заліку				

			(роботи), практики	
			відмінно	зараховано
		A	добре	
		90–100		
		82–89		
		B	задовільно	
		75–81		
		64–74		
		C	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
		60–63		
		D		
		E	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни
		35–59		
		FX		
		F		
		0–34		

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R_{дис}** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R_{НР}** (до 70 балів): **R_{дис} = R_{НР} + R_{АТ}**.

Відповіді на практичних заняттях (усна відповідь, відповіді на запитання викладача, презентація) – 30 балів.
Самостійна робота – 30 балів.
Екзамен – 40 балів.
Загалом – 100 балів.

До екзамену допускаються студенти, які відвідували лекційні та практичні заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, накопили 60 балів протягом одного семестру.

Важливою передумовою допуску до іспиту є відпрацювання пропущених лекційних занять. Контроль проводиться, як правило, шляхом письмового виконання індивідуальних завдань із подальшою перевіркою їх викладачем та оголошення оцінки.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Загальні основи педагогіки та вступ до педагогічної майстерності» застосовуються такі методи:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда;
- методи письмового контролю: модульна контрольна робота;
- методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.

Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	<p style="text-align: center;"><i>Політика щодо академічної доброчесності.</i></p> <p>Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення</p>
--	--

	<p>різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.</p> <p><u>Положення про академічну доброчесність в ЗУІ</u> <u>Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ</u></p> <p style="text-align: center;">Методичне забезпечення</p> <ul style="list-style-type: none"> • підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, наукові періодичні видання; • плани-конспекти лекцій, практичних занять; – індивідуальні семестрові завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи студентів; • мультимедійні презентації до навчальних занять; <p>навчальні відеофільми, відеофрагменти практичних, виховних заходів в освітніх закладах.</p>
<p>Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси</p>	<p style="text-align: center;">Основна література Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Антонова О. Є. Європейський вимір компетентнісного підходу та його концептуальні засади / О. Є Антонова, Л. П. Маслак // Професійна педагогічна освіта : компетентнісний підхід : монографія. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. – С. 81-109. 2. Бібік Н. М. Компетенції і компетентність у результатах початкової освіти / Н. М. Бібік // Сучасна початкова освіта : вектори розвитку [спеціальний випуск, присвячений 80-річчю університету] : зб. наук. праць. – Бердянськ : БДПУ, 2012. – С.20-29. 3. Бекірова А. Р. Методологія та методика формування професійної суб'єктності майбутніх учителів початкових класів: монографія.- Житомир : Вид О.О. Євенок, 2019 – 412с. 4. Зайченко І.В. Педагогіка: [навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів] / І.В.Зайченко / . – [2-е вид.]. – К.: «Освіта України», «КНТ», 2008. – 528 с. 5. Коваль Л. В. Професійна підготовка майбутніх педагогів: технологічна складова : монографія / Л. В. Коваль. Доповнена і перевидана. – Київ : Знання, 2019. – 398с. 6. Пащенко М., Красноштан І. Педагогіка. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 228 с. 7. Пропенко І. Педагогіка / І. Пропенко. – Харків: Фоліо, 2017. – 572 с. 8. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручник / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с. 9. Товканець Г., Атрощенко Т., Барна Х. Професійна підготовка майбутнього педагога в умовах сучасної освітньої парадигми: монографія. – К: Кондор, 2017. – 268 с. 10. Шулигіна Р. Педагогіка: навчально-методичний посібник для студентів. – Суми: Університетська книга, 2017. – 144 с. 11. Friedrich W. Kron: Pedagogía (Osiris Kiadó, 1997).

12. Brezsnýánszky László – Buda Mariann (szerk.) (2001): A neveléstudomány értelmezései. Debrecen. Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadó.
13. Mészáros István – Pukánszky Béla – Németh András: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest. 2002.
14. Czike Bernadett: Bevezetés a pedagógiába. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1996.
15. Kozma Béla: Pedagógia I-II. Comenius Bt., Pécs, 2001.
16. Báthory Zoltán: Tanulók, iskolák – különbségek. Bp., 1992.
17. Bábosik István: A nevelés folyamata és módszerei. Bp., 1994.
18. Nahalka István: Hatékony tanulás, Budapest, 2006.
19. Zrinszky László: Neveléelmélet. Pedagógus Könyvek. Műszaki Könyvkiadó. Bp., 2002.

Допоміжна

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. Наук України ; головн. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 408-410.
2. Зварич І. Критерії оцінювання педагогічної компетентності викладачів у США та застосування методу відеозапису / І. Зварич // Вища школа. – 2013. – № 7. – С. 56-64.
3. Кічук Н. В. Професійна підготовка вчителя сучасної початкової школи в параметрах компетентнісного підходу / Н. В. Кічук // Сучасна початкова освіта : вектори розвитку [спеціальний випуск, присвячений 80-річчю університету] : зб. наук. праць. – Бердянськ : БДПУ, 2012. – С.93-98.
4. Кудикіна Н. В. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи / Н. В. Кудикіна // Сучасна початкова освіта : вектори розвитку [спеціальний випуск, присвячений 80-річчю університету] : зб. наук. праць. – Бердянськ : БДПУ, 2012. – С129-128.
5. Передерій О. Розвиток професійної компетентності вчителя Вальдорфської школи / О. Передерій // Вища школа. – 2013. – № 7. – С. 105-110.

Інформаційні ресурси

20. Про Стратегію сталого розвитку "Україна – 2020" <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>);
21. Проект Закону України “Про освіту”http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58639
22. 6. Концепція Нової української школи <https://www.kmu.gov.ua › media › reforms › ukrainska-shkola-compressed>.
23. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>;
24. Про освіту <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>);

	<p>25. «Про вищу освіту» (2014 р., зі змінами 2019 р.) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18;</p> <p>26. Про національну доктрину розвитку освіти у XXI столітті https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002;</p> <p>27. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої освіти / Міністерствоосвіти і науки України. – 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf.);</p> <p>28. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konserciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti);</p> <p>29. Державний стандарт початкової освіти : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennyaderzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti</p> <p>30. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://uapravo.net/data/base28/ukr28703/htm.</p> <p>31. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки [Електронний ресурс]. – [Режим доступу] : guonkh.gov.ua/content/documents/16/1517/Attaches/4455.pdf.</p>
--	---